

ΣΚΟΤΕΙΝΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ- DARK RIVER)

Σκηνοθεσία- Σενάριο: Κλιό Μπάρναρντ
Ηθοποιοί: Ρουθ Γουίλσον, Μαρκ Στάνλεϊ, Σον Μπιν, Εσμε Κριντ-Μάιλς
Φωτογραφία: Αντρίαννο Γκόλντμαν
Μοντάζ: Λουκ Ντάνκλεϊ, Νικ Φέντον
Μουσική: Χάρι Έσκοτ
Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο (Εγχρωμη)
Διάρκεια: 90΄

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Toronto International Film Festival 2017: Βραβείο-Τιμητική Αναφορά στην Clio Barnard.
 - Υποψηφιότητες σε Φεστιβάλ.

Μετά το θάνατο του πατέρα της η Άλις επιστρέφει στην οικογενειακή φάρμα και διεκδικεί το μερίδιό που της είχε υποσχεθεί. Ο μεγαλύτερος αδερφός της όμως, ο οποίος δουλεύει εκεί από μικρό παιδί, αρνείται να της το παραχωρήσει.

Σκληρό και ψυχολογικά διεισδυτικό δράμα, υπόδειγμα σεναριακής λιτότητας, από τη σκηνοθέτιδα του «Εγλωιστή Γίγαντα».

Αληθινές ιστορίες, λογοτεχνικά έργα που διασκευάζονται ελεύθερα, το άγριο τοπίο του Γιορκσάιρ και μια τραυματική παιδική ηλικία αποτελούν τα βασικά κινηματογραφικά υλικά της Κλιό Μπάρναρντ, η οποία ξεκίνησε με το πολυβραβευμένο ντοκιμαντέρ «The Arbor» κι έγινε διεθνώς γνωστή με τον σπουδαίο «Εγλωιστή Γίγαντα». Ενώ η τελευταία ταινία της εμπνεόταν χαλαρά από το ομώνυμο διήγημα του Όσκαρ Ουάιλντ, ο «Σκοτεινός Ποταμός» εκκινεί από κάποιες βασικές ιδέες του μυθιστορήματος της Ρόουζ Τρεμίν «Trespass», τις οποίες φυτεύει στο αφιλόξενο έδαφος του Γιορκσάιρ στη Βορειοανατολική Αγγλία. Εκεί επιστρέφει ύστερα από 15 ολόκληρα χρόνια η Άλις αμέσως μόλις πληροφορείται το θάνατο του πατέρα της. Συνηθισμένη στις αγροτο-κτηνοτροφικές δουλειές, είναι αποφασισμένη να διεκδικήσει το μερίδιό στην οικογενειακή φάρμα που της είχε υποσχεθεί εκείνος κάποτε. Ο μεγαλύτερος αδερφός της όμως, ο οποίος δουλεύει εκεί από μικρό παιδί, αρνείται να της το παραχωρήσει. Με μια λιτή αμεσότητα που θυμίζει το «Κεξ» του Κεν Λόουτς, σημείο αναφοράς για τις ιστορίες ενηλικίωσης του βρετανικού σινεμά, με σιωπές που εξηγούν πολλά, βλέμματα που γεμίζουν εκκρεμότητα το επόμενο δευτερόλεπτο και φλας μπακ που εισβάλλουν στο παρόν στοιχειώνοντάς το, η Μπάρναρντ συγκλίνει τις παράλληλες πορείες δύο μοναχικών, πληγωμένων και πεισματάρηδων χαρακτήρων. Πρόκειται για ανθρώπους που η τραχύτητα του τοπίου έχει μετακομίσει στην ψυχή τους και είναι καταδικασμένοι να βάψουν με αίμα την καθαρή πράξη η οποία θα τους λυτρώσει από την

«προπατορική» αμαρτία. Μόνο που οι βιβλικές αναφορές έχουν εξοριστεί μακριά από το κινηματογραφικό Γιορκσαϊρ της Μπάρναρντ, η οποία επιμένει σε ένα σκληρό, διεισδυτικό σινεμά χαρακτήρων, σεναριακά μινιμαλιστικό μα υποδειγματικά ακριβές, σκηνοθετικά προσανατολισμένο στο καθημερινό ανθρώπινο δράμα και άμεσα δεμένο με την ανθρωπογεωγραφία που το (καθ)ορίζει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Ο πήχης ήταν ανεβασμένος για την Κλίο Μπάρναρντ. Μετά τον αλησμόνητο «Εγώιστή Γίγαντα» του 2014, που έχρισε αυτομάτως την Αγγλίδα σκηνοθέτη ως αξία διάδοχο του Κέν Λόουτς, αλλά και το απρόβλητο στη χώρα μας πειραματικό docudrama «The Arbor», το «Σκοτεινός Ποταμός», η τρίτη μεγάλου μήκους ταινία της, αναμενόνταν με περισσό ενδιαφέρον ως η επιβεβαίωση της ικανότητάς της να δημιουργεί αφοπλιστικά ειλικρινή κι ανθρώπινα **κοινωνικά δράματα** για την εργατική τάξη και τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα στη χώρα της.

Κι όπως ακριβώς η προηγούμενη ταινία της ήταν μια ολότελα πρωτότυπη κι ευφάνταστη προσέγγιση του ομότιτλου παραμυθιού του Οσκαρ Γουάιλντ, έτσι και στον «Σκοτεινό Ποταμό» η Μπάρναρντ εμπνεύστηκε εκ νέου από μία **λογοτεχνική πηγή**, το μυθιστόρημα «Trespass» της Ρόουζ Τριμίν, μετέφερε όμως τη δράση από τη Γαλλία στις πεδιάδες του Γιορκσαϊρ και απογύμνωσε τη δραματουργία στα απολύτως απαραίτητα. Κεντρική ηρωίδα είναι η Αλνίς, η οποία βιοπορίζεται εκτελώντας χειρωνακτικές εργασίες σε διάφορες φάρμες της αγγλικής υπαίθρου, μέχρι τη στιγμή που θα αποφασίσει μετά τη είδηση για το θάνατο του απογενομένου πατέρα της να επιστρέψει στη γενέτειρά της, δεκαπέντε χρόνια μετά την ξαφνική φυγή της. Εκεί θα βρει τη φάρμα στα πρόθυρα της διάλυσης και θα έρθει σε σύγκρουση με τον αδερφό της, ο οποίος όχι μόνο έχει παραδοθεί στον αλκοολισμό λόγω του πένθους και των οικονομικών προβλημάτων, αλλά την αντιμετωπίζει με εχθρότητα και απαξίωση, επειδή αρνήθηκε να γυρίσει για να αποχαιρετήσει τον ετοιμοθάνατο πατέρα τους. Το ενδιαφέρον της Αλνίς για τη φάρμα θα πυροδοτήσει την κόντρα ανάμεσα στα δύο αδέρφια, είναι όμως τα μυστικά του σκοτεινού παρελθόντος της οικογένειας αυτά που θα δυναμιτίσουν την ατμόσφαιρα και θα οδηγήσουν στη δραματική κορύφωση.

Η σκληρότητα της αγροτικής ζωής στην αγγλική ύπαιθρο αποτυπώνεται από το πρώτο πλάνο του κουρέματος των προβάτων με έναν ρεαλισμό αξιο της παράδοσης που η Μπάρναρντ συνεχίζει, ενώ υπάρχουν (αναμενόμενα) σκηνές που ενδεχομένως θα σοκάρουν τους πιο ευαίσθητους (ζωόφιλους) θεατές, είναι όμως η βία ενός παρελθόντος κακοποίησης, όπως αυτή υποδηλώνεται στο έντρομο βλέμμα της Αλνίς, η οποία αρνείται ακόμα και δεκαπέντε χρόνια μετά να επισκεφτεί το παιδικό της δωμάτιο, που προκαλεί το μεγαλύτερο συναισθηματικό αντίκτυπο.

Το αχανές, ισόπεδο κι ισοπεδωτικό τοπίο του Γιορκσαϊρ αναδεικνύεται στο καινούργιο terrain, κυριολεκτικό και μεταφορικό, του ενδιαφέροντος των εκπροσώπων της νέας γενιάς του βρετανικού ρεαλισμού, αφού στις ίδιες

τοποθεσίες γυρίστηκε το «Του Θεού Η Χώρα» του Φράνσις Λι. Η αγριότητα του τοπίου σε συνδυασμό με την απaráμιλλη ομορφιά του αποτυπώνονται κι εδώ μοναδικά από τον Βραζιλιάνο διευθυντή φωτογραφίας Αντρίαντο Γκόλντμαν με πλάνο που αποφορτίζουν την ένταση με την εικαστική τους δύναμη, αλλά και τονίζουν την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της μοναξιάς και της εγκατάλειψης της αγγλικής επαρχίας, η αγροτική τάξη της οποίας έχει περιπέσει στην οικονομική εξαθλίωση και την εκμετάλλευση από τις μεγάλες εταιρείες.

Η Μπάρναρντ, ωστόσο, δεν ενδιαφέρεται τόσο για το κοινωνικό δράμα και την ευρύτερη πολιτική του διάσταση, την οποία απλώς υπονοεί, όσο για το αμιγώς ανθρώπινο κι ακολουθεί μια υπαινικτική διαδρομή στην αποκάλυψη του οικογενειακού μυστικού που ταλανίζει με ενοχές, φόβο και συσσωρευμένη οργή τα δύο αδέρφια. Η σεξουαλική κακοποίηση της Αλνίς από τον πατέρα της ποτέ δεν παρουσιάζεται άμεσα, ούτε ξεστομίζεται ρητά, κάνει όμως διαρκή την παρουσία του μέσα από συνεχή κι εμβόλιμα φλας μπακ, τα οποία οδηγούν στην οδυνηρή αλήθεια μόνο λίγο πριν το τέλος. Αναμφίβολα η Αγγλίδα σκηνοθέτης διαθέτει το ταλέντο και τη μαεστρία να χτίζει και να κορυφώνει μεθοδικά την ένταση, είναι όμως ακριβώς στο σημείο της έκρηξης που η ταινία χάνει τη δύναμή της, καθώς όχι μόνο δε διαθέτει την ακατέρραστη ορμή του «Εγώιστή Γίγαντα», αλλά μοιάζει με βολική και εύκολη λύση, μια αίσθηση που ενισχύεται από το λυρικό φινάλε.

Η δυναμική της πολυκύμαντης σχέσης των δύο αδερφών, ωστόσο, υπηρετείται υποδειγματικά από τους δύο πρωταγωνιστές, την Ρουθ Γουίλσον και τον Σον Στάνλεϊ. Αμφότεροι γνωστοί από τους τηλεοπτικούς τους ρόλους στα «The Affair» και «Game of Thrones» αντίστοιχα, καταφέρνουν εδώ να αποδώσουν το φόβο, την ενοχή και την οργή των χαρακτήρων που υποδύονται με δύο απολύτως ελεγχόμενες ερμηνείες, οι οποίες ποτέ δεν παραδίδονται στο συναισθηματικό εκβιασμό και την υπερβολή. Καθοριστικής σημασίας είναι και η ολιγόλεπτη, αλλά επιβλητική παρουσία του Σον Μπιν στο ρόλο του πατέρα, ο οποίος μέσα από τις εμβόλιμες σκηνές του τραυματικού παρελθόντος στοιχειώνει με μια αδιόρατη απειλή την ταινία.

Ο «Σκοτεινός Ποταμός» της Κλίο Μπάρναρντ δεν είναι ένας νέος «Εγώιστής Γίγαντας», δεν παύει, όμως, να είναι **μία συνεπής** και σε πολλά σημεία **δυνατή ταινία** που ανανεώνει το ενδιαφέρον και τις προσδοκίες μας για ακόμα σπουδαιότερα πράγματα από τη σκηνοθετή στο μέλλον. Ενα μέλλον στο οποίο θέλουμε να πιστεύουμε πως η φετινή δημιουργία της θα αποτελέσει μια ήσσοнос, αλλά καίριας σημασίας προσθήκη σε μια εξαιρετική φιλμογραφία.

ΤΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΕΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

CLIO BARNARD

Σκηνοθέτης και Σεναριογράφος.

Φιλμογραφία: 2017 Σκοτεινός ποταμός, 2013 Ο εγώιστής γίγαντας, 2010 The Arbor (Documentary), 2006 Dark Glass (Short), 2003 Flood (Short), 2002 Random Acts of Intimacy (TV Short), 2000 Lambeth Marsh (Short documentary).